

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา และแนวโน้มความสัมพันธ์ลาว-จีน

ลาวและจีนเป็นประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงที่มีภูผาป่าไม้และแม่น้ำติดต่อกัน ประชาชนสองชาติลาวจีนได้มีการไปมาหาสู่กัน ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาแต่โบราณ เมื่อจีนได้รับความสำเร็จในการประสพชัยชนะแห่งสงครามปฏิวัติ ประธานพรรคคอมมิวนิสต์จีน เหมา เจ๋อตง ได้สถาปนาจีนให้เป็นประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 1949 แล้วนั้น ลาวและจีนได้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในที่ประชุมเจนีวา ค.ศ. 1954 และ ค.ศ. 1962 เกี่ยวกับปัญหาในลาวผู้แทนจีนได้ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับข้อความประกันความเป็นเอกราช และเป็นกลางของลาวในที่ประชุมเจนีวาทั้งสองครั้ง ซึ่งจีนได้มีส่วนผลักดันอย่างมากที่ทำให้การประชุมทั้งสองครั้งนั้นสามารถบรรลุข้อตกลงได้

เมื่อลาวเกิดการเปลี่ยนแปลงและได้สถาปนาเป็นประเทศ “สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 1975 ผู้นำชุดใหม่ นำโดยเจ้าสุพานวงค์ และท่านไกสอน พมวิหาน ก็ได้รับเชิญให้ไปเยือนจีนในเดือนมีนาคม 1976 และในเดือนมิถุนายน 1977 ตามลำดับ เพื่อขอบคุณที่พรรค รัฐบาล และประชาชนจีนได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนที่สำคัญ ในการช่วยเหลือการปฏิบัติให้สำเร็จผล¹ โดยมีการต้อนรับอย่างดีจากประธานเหมาเจ๋อตง และโจว เอินไหล อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ลาว-จีนก็เริ่มมีอุปสรรคเมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างเวียดนามกับกัมพูชา จนนำไปสู่การยึดครองกัมพูชาโดยเวียดนามในวันที่ 7 มกราคม ค.ศ. 1979 ปรากฏว่าลาวได้แสดงท่าทีอย่างเปิดเผยในความร่วมมือกับเวียดนามโดยรัฐบาลลาวได้ทำการรับรองรัฐบาลเฮง สัมริน อย่างเป็นทางการ และการที่จีนได้ทำสงคราม “สั่งสอน” เวียดนามโดยจีนได้กรีธาทัพเข้าโจมตีเวียดนามตามพรมแดนติดต่อกับจีนในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1979 ได้ทำให้ความสัมพันธ์ลาว-จีนเสื่อมโทรมลง เนื่องจากลาวและเวียดนามได้ทำสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือกันในวันที่ 22 กรกฎาคม 1977

¹ สีคุน บุนวิไล, หมากผลการร่วมมือลาว-จีน, (เวียงจันทน์: โรงพิมพ์แห่งรัฐ, 2007), น. 2.

อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายทศวรรษ 1980 ลาวกับจีนได้กลับมาฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างกันใหม่ เนื่องจากจีนและสหภาพโซเวียตได้เริ่มมีการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันใน ค.ศ. 1985 ซึ่งภายหลังที่ มิคาอิล กอร์บาชอฟ (Mikhail Gorbachev) ได้ขึ้นมาใช้อำนาจในสหภาพโซเวียตก็ได้ใช้ความคิด “แนวคิดใหม่” (New Thinking) เพื่อกำหนดจุดยืนใหม่ของสหภาพโซเวียตในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยการประกาศใช้นโยบายเปเรสตรอยกา-กลาสนอสท์² ซึ่งแนวคิดใหม่หรือ New Thinking นั้นได้มีอิทธิพลต่อลาวอย่างมาก โดยได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในลาว โดยเฉพาะในการประชุมใหญ่ครั้งที่ 4 ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวในปี 1986 ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศของลาว โดยลาวเรียกนโยบายนี้ว่า “จินตนาการใหม่”³ โดยมีการปรับปรุงดัดแปลงแนวคิดเปเรสตรอยกา-กลาสนอสท์ให้เป็นจินตนาการใหม่ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายในของลาวตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดหลักในการกำหนดและดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของลาวโดยเฉพาะกับจีน ทำให้ลาวกลับจีนได้หันมาฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างกัน

ผลจากการศึกษาพบว่า การดำเนินนโยบายต่างประเทศของลาวต่อจีนที่สำคัญก็คือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับจีนเพื่อเพิ่มทวีความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศที่เคยมาแต่อดีต โดยอยู่บนพื้นฐานและหลักการของการเคารพเอกราช อำนาจอธิปไตย และผืนแผ่นดินอันครบถ้วนของกันและกัน ไม่แทรกแซงในกิจการภายในของกันและกัน ไม่รุกราน เสมอภาค และต่างฝ่ายต่างมีผลประโยชน์ อยู่ร่วมกันอย่างสันติ ซึ่งนโยบายต่างประเทศของลาวนั้นเป็นผลมาจากการประชุมครบคณะของคณะกรรมการบริหารงานศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาวครั้งที่ 5 ซึ่งได้นำแนวคิดและหลักการ “จินตนาการใหม่” มาเป็นกรอบในการกำหนดนโยบายทั้งหมดของลาว

จะเห็นได้ว่า จากการดำเนินนโยบายต่างประเทศของลาวต่อจีนที่ใกล้ชิดมากขึ้น พบว่ามีการสร้างกลไกความร่วมมือและมีการเจรจาลงนามในเอกสารที่สำคัญจำนวนมาก ทั้งทางด้าน

² สมพงษ์ ชูมาก, *ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (ทศวรรษ 1990 และแนวโน้ม)* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), น. 273

³ เอกสารราชการของลาว, *กองประชุมใหญ่ครั้งที่ 4 ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว*, พุทธศักราช 13, 1986.

การเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมถึงด้านเทคโนโลยี เป็นต้น บ่งบอกถึงความสำเร็จของการดำเนินนโยบายต่างประเทศของลาวต่อจีนนับตั้งแต่ ค.ศ. 1992 เป็นต้นมา ลาวกับจีนมีความร่วมมือในด้านที่หลากหลายและลึกซึ้งมากมายขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่ส่งเสริมความร่วมมือกับจีน

การศึกษาและวิเคราะห์นโยบายต่างประเทศของลาวต่อจีนนับตั้งแต่ ค.ศ. 1992-2008 หากพิจารณาจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการศึกษาต่างสอดคล้องกับสมมติฐานเมื่อมาวิเคราะห์ตามทฤษฎีผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest) ของชาร์ล โอ เลิร์ช (Charles O. Learch) และอับดุล เอ ซาอิด (Abdul A. Said) ซึ่งได้แบ่งวัตถุประสงค์พื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติเป็น 6 ประการได้แก่ การดำรงอยู่ของชาติ ความมั่นคงปลอดภัย การแสวงหาความกินดีอยู่ดี การเสริมสร้างเกียรติภูมิ การเผยแพร่อุดมการณ์ของชาติ และการแสวงหาอำนาจ

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ผลประโยชน์แห่งชาติของลาวมีทั้งทางด้านการเมือง ความมั่นคงและเศรษฐกิจ ด้านการเมืองความมั่นคงลาวต้องการสร้างมิตรประเทศที่ไว้เนื้อเชื่อใจ และสร้างความเป็นเพื่อนบ้านและหุ้นส่วนที่ดีต่อกัน ส่วนผลประโยชน์แห่งชาติทางด้านเศรษฐกิจก็คือ ลาวมีเป้าหมายที่สำคัญเพื่อความร่วมมือในการส่งเสริมการค้าการลงทุน ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความช่วยเหลือจากจีน ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้ทำให้เส้นทาง การค้าการลงทุน ตลอดจนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างสองประเทศได้รุดหน้าไปมาก มีนักธุรกิจจีนเข้ามาลงทุนและทำการค้าในลาว จากตัวเลขของกระทรวงแผนการและการลงทุนลาว พบว่าในปัจจุบันนักธุรกิจจีนได้เข้ามาลงทุนในลาวเป็นอันดับที่ 1 นับตั้งแต่ ค.ศ. 1990-มีนาคม 2009 จีน ได้เข้ามาลงทุนในลาวรวมมี 330 โครงการ⁴ รวมมูลค่าประมาณ 3,263 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ⁵ สำหรับการค้าลาว-จีนใน ค.ศ. 2008 มีการค้าประมาณ 420 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 57.5 จาก ค.ศ. 2007 โดยลาวได้ส่งออกสินค้าสู่จีนเพิ่มขึ้น 69.4 % โดยการค้าลาว-จีนใน ค.ศ. 1997 มีเพียง 28 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รัฐบาลลาวและจีนพยายามอย่างหนักเพื่อเพิ่มการค้า

⁴ กระทรวงแผนการและการลงทุนลาว, สรุปการลงทุนต่างประเทศในลาวปี 2008.

⁵ หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ ฉบับวันที่ 7 พฤษภาคม 2009, น. 4.

ลาว-จีนให้บรรลุถึง 1 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ภายใน 2-3 ปีข้างหน้า⁶ นอกจากนี้จีนก็ยังได้ให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาลาวรวมกว่า 1,000 ทุน นับแต่ ค.ศ. 1999 เป็นต้นมา โดยในแต่ละปีนับแต่ ค.ศ. 2005 จีนได้เพิ่มทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาลาวจาก 50 ทุนเป็น 230 ทุนต่อปี

นอกจากนั้นการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบได้ว่า กรอบทฤษฎีการเมืองเกี่ยวพัน (Linkage Politics) ของเจมส์ เอ็น รอสเนา (James N. Rosenau) มาเป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนโยบายต่างประเทศของลาวยุคหลังสงครามเย็น ที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศลาวต่อจีนได้ก่อให้เกิดความกระจ่างชัด และประเมินแนวโน้มของปรากฏการณ์อนาคตว่าจะมีทิศทางอย่างไรได้เป็นอย่างดี ในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศภายใต้บูรณาการความร่วมมือในกรอบภูมิภาคและพหุภาคี ลาวและจีนไม่ได้ดำรงสถานะอยู่ท่ามกลางความโดดเดี่ยวทำให้ปรากฏการณ์หรือการตัดสินใจใด ๆ เหล่านี้มีความเกี่ยวพันกันอย่างไม่อาจปฏิเสธ และก่อให้เกิดผลกระทบต่อการตัดสินใจอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง นอกจากนี้ทฤษฎีการเมืองเกี่ยวพันยังเป็นเครื่องมือหนึ่ง que แสดงให้เห็นประจักษ์ว่าลำดับชั้นของพฤติกรรมในระบบการเมืองหนึ่งมีความเชื่อมโยงกับระบบการเมืองอื่น ซึ่งนโยบายต่างประเทศในฐานะของรูปแบบที่เป็นการกระทำ หรือการละเว้นการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและกลับไปมาอย่างต่อเนื่องจากการศึกษาไม่พบข้อบกพร่องของกรอบแนวคิดของทฤษฎีนี้แต่อย่างไร อีกทั้งยังสามารถใช้อธิบายและศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ในกระบวนการกำหนดนโยบายได้อย่างครอบคลุม

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์นี้ได้ตั้งสมมติฐานของการศึกษาไว้ว่า “ผลประโยชน์แห่งชาติของลาวทั้งทางด้านการเมือง ความมั่นคงและเศรษฐกิจ และปัจจัยภายนอกโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคหลังสงครามเย็น ทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาคมีอิทธิพลอย่างมากต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศลาวต่อจีน” จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้างต้น สามารถพิสูจน์ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีได้อย่างชัดเจน ในการศึกษา นโยบายต่างประเทศของลาวต่อจีนในยุคหลังสงครามเย็นนั้น พบว่านโยบายต่างประเทศลาวต่อจีนได้แปรเปลี่ยนไปตามปัจจัยภายนอกมากกว่าปัจจัยภายใน ทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปลายทศวรรษที่ 1980 และต้นทศวรรษที่ 1990 โดยสภาวะแวดล้อมภายนอกส่งผลกระทบต่อลาวทั้งทางด้านการเมือง ความมั่นคง และเศรษฐกิจทำให้ลาวต้อง

⁶ หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ ฉบับวันที่ 7 พฤษภาคม 2009, น. 4.

ตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมภายนอกนั้น ขณะเดียวกันการตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมภายนอกได้ส่งผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมภายในประเทศด้วย ปัจจัยดังกล่าวทำให้ท่าทีของรัฐบาลเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะแวดล้อมทั้งในระดับระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค สภาวะแวดล้อมประชิด และตามสภาวะแวดล้อมภายในประเทศด้วย ซึ่งปัจจัยภายนอกระดับโลก ได้แก่ การล่มสลายของคอมมิวนิสต์ในยุโรปตะวันออก การแตกสลายของสหภาพโซเวียตและการสิ้นสุดของสงครามเย็น ความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างจีนกับรัสเซีย **ระดับภูมิภาค** ความสัมพันธ์ระหว่างเวียดนามและจีนที่ดีขึ้นหลังการถอนทหารออกจากกัมพูชา อิทธิพลของเวียดนามในลาวที่ลดลง และการเข้าเป็นสมาชิก “อาเซียน” ของลาว ค.ศ. 1997 ส่วน**ปัจจัยภายใน**ของลาวประกอบด้วย ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยด้านผู้นำ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านภูมิศาสตร์

เห็นได้ว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลมากกว่าสภาพแวดล้อมภายในประเทศ จึงทำให้ลาวมีการปรับนโยบายต่างประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลกยุคหลังสงครามเย็น เพราะปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในของลาวเป็นปัจจัยอย่างต่อเนื่องไม่ค่อยแปรเปลี่ยน ดังนั้น ลาวจึงเล็งเห็นความจำเป็นและผลประโยชน์ร่วมกันในความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ทั้งในกรอบความร่วมมือ GMS องค์กรความร่วมมือในภูมิภาคและองค์กรระหว่างประเทศ

สำหรับแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์นั้น พบว่า แนวคิดตามหลักผลประโยชน์แห่งชาติเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์นี้เป็นอย่างมาก ซึ่งตรงกับการศึกษาในวิทยานิพนธ์นี้ ดังนั้น แนวคิดดังกล่าวจึงสามารถนำมาปรับใช้ในการศึกษา และวิเคราะห์ผลประโยชน์แห่งชาติของลาวต่อจีนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่แม้ว่าแนวคิดดังกล่าวจะค่อนข้างครอบคลุมมาก แต่ก็ยังขาดการเน้นวิเคราะห์ถึงปัจจัยนำเข้าระบบ ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งในปัจจุบันปัจจัยทั้งสองมีความเกี่ยวพันกันจนยากที่จะแยกออกกว่าเป็นปัจจัยประเภทใด หรือเป็นผลที่เกิดจากปัจจัยใด เนื่องจากในยุคปัจจุบันนั้นมีการพึ่งพากันอย่างซับซ้อน ด้วยเหตุนี้ วิทยานิพนธ์นี้จึงเลือกใช้ทฤษฎีการเมืองเกี่ยวพัน (Linkage Politics) มาช่วยเสริมในการอธิบายและทำความเข้าใจปัจจัยดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยกำหนดกรอบในการเลือกวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และแยกปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกำหนดนโยบายออกไป อีกทั้งยังช่วยอธิบายและสร้างความเข้าใจการเกี่ยวพันของปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกทั้งโดยตรงและโดยอ้อมที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของลาวต่อจีน ดังนั้นการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทั้งสองนี้จึงช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สามารถอธิบายและวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ หรือสาเหตุที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ค่อนข้างสมบูรณ์

แนวโน้มความสัมพันธ์ลาว-จีน

นับตั้งแต่ความสัมพันธ์ลาว-จีนได้รับการรื้อฟื้นเข้าสู่สภาพปกติใน ค.ศ. 1989 เป็นต้นมา ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศได้รับการฟื้นฟูอย่างรวดเร็ว และภายหลังสงครามเย็นสิ้นสุดลงยิ่งทำให้ความสัมพันธ์ลาว-จีนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น และต่างฝ่ายต่างมีผลประโยชน์ด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้เกิดความร่วมมือในมิติใหม่ระหว่างกัน โดยได้เน้นถึงการเพิ่มทวีความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรมระหว่างกัน

หลังจากสงครามเย็นได้สิ้นสุดลงลาวได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างความเป็นมิตรและความร่วมมือระหว่างลาวและจีนให้แน่นแฟ้น โดยผู้นำระดับสูงของลาวและจีนได้มีการเดินทางเยี่ยมเยือนกระชับสัมพันธ์ไมตรีระหว่างกันนับตั้งแต่ ค.ศ. 1992 จนถึงปัจจุบันมากกว่า 30 ครั้ง และการพัฒนาด้านเศรษฐกิจได้เป็นเครื่องมือที่ได้ผลเป็นอย่างดีต่อการสร้างความเกี่ยวพันที่ลึกซึ้งระหว่างกัน

ความสัมพันธ์ลาว-จีนในอนาคตนั้นมีแนวโน้มที่จะพัฒนาให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้นำของทั้งสองประเทศต่างก็ให้ความสำคัญแก่กันมาก ดังจะเห็นได้จากการเดินทางแลกเปลี่ยนการเยือนกันอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งสองประเทศยังมีผลประโยชน์ทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุดมการณ์ที่เหมือนกันก็คือการพัฒนาประเทศไปตามแนวทางสังคมนิยมตราบไตที่ทั้งสองประเทศยังมีอุดมการณ์เหมือนกันอยู่นั้น ทั้งลาวและจีนก็จะมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นต่อกัน ยิ่งไปกว่านั้นทั้งสองฝ่ายยังมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน โดยจีนก็ต้องการพัฒนาเศรษฐกิจทางตอนใต้ของตนให้เทียบเท่ากับมณฑลอื่น ๆ ภายใต้โครงการร่วมมือในกรอบสี่เหลี่ยม-หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ ส่วนลาวก็ได้ประโยชน์จากการเป็นประเทศที่เชื่อมโยงกับทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และที่สำคัญก็คือ ลาวมองจีนว่าจีนเป็นประเทศผู้นำในค่ายสังคมนิยมแทนอดีตสหภาพโซเวียต และลาวก็เห็นจีนเป็นแบบอย่างในการพัฒนาประเทศแบบสังคมนิยมที่ใช้กลไกตลาดที่จีนประสบความสำเร็จอย่างมาก

แม้ว่าแนวโน้มความสัมพันธ์ลาว-จีนนับวันแน่นแฟ้นขึ้นนั้น แต่ก็อาจมีประเด็นที่ทำให้เกิดปัญหาต่อความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศได้ ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องจัดการอย่างระมัดระวัง การที่มีคนจีนมาลงทุนทำธุรกิจในลาวเพิ่มมากขึ้นอาจทำให้เกิดความรู้สึกหวั่นไหวไม่พอใจว่าคนจีนจะมาแย่งโอกาสทำมาหากิน หรือการพัฒนาต่าง ๆ ที่บริษัทจีนมาลงทุนหรือร่วมลงทุนอาจกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาว ดังเช่นกรณีข่าวลือในต้น ค.ศ. 2008 เกี่ยวกับโครงการพัฒนาบึงหาดหลวงที่ตั้งอยู่ใจกลางนครหลวงเวียงจันทน์ว่า รัฐบาลลาวได้มอบ

บึงทาดหลวงให้เป็นกรรมสิทธิ์ของจีนเพื่อสร้างเป็นเมืองไซนาทาวน์ และให้คนจีนจำนวนมากกว่า 50,000 คนเข้ามาอยู่อาศัย⁷ เพื่อแลกกับการที่จีนได้สร้างสนามกีฬาซีเกมส์ (SEA Games) ให้แก่ลาว ในประเด็นนี้หนังสือพิมพ์ลาวแทบทุกฉบับได้ออกมาปฏิเสธข่าวลือดังกล่าวว่าเป็นการสร้างข่าวของกลุ่มคนไม่ดีเพื่อสร้างความแตกแยกและก่อความวุ่นวายขึ้น โดยท่านสมสະหาวาด เล่งสะหวัด รองนายกรัฐมนตรี ผู้ประจำการรัฐบาลได้ออกมาชี้แจงต่อประเด็นดังกล่าวว่า ในความเป็นจริงแล้วโครงการพัฒนาบึงทาดหลวงเป็นโครงการพัฒนาตามแนวทางนโยบายของพรรคและรัฐในการแปลงที่ดินให้เป็นทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธันวาคม ค.ศ. 2009 ลาวจะได้เป็นเจ้าของภาพซีเกมส์ครั้งที่ 25 ในการเป็นเจ้าของภาพดังกล่าวนี้รัฐบาลจำเป็นต้องได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานก็คือ สนามกีฬาและสิ่งรองรับสำหรับการจัดกีฬาซีเกมส์ แต่รัฐบาลไม่มีทุนเพียงพอจึงได้ตกลงให้บริษัทจีนมาลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทุนมหาศาลดังกล่าวที่บริษัทจีนนำมาพัฒนาสนามกีฬานั้นเป็นทุนที่ไม่มีดอกเบี้ย และสนามกีฬาก็เป็นของลาว ฉะนั้นรัฐบาลจึงได้หาที่ดินให้บริษัทจีนเพื่อพัฒนาอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์ในเนื้อที่ 1,000 เฮกตาร์ โดยได้กำหนดเอาบึงทาดหลวงให้บริษัทจีนเพียงร่วมพัฒนาเท่านั้น และรัฐบาลลาวถือหุ้น 5% หลังจากสิ้นสุดสัญญาแล้วก็จะโอนกรรมสิทธิ์เป็นของรัฐบาล⁸ ถึงแม้ว่าการพัฒนาบึงทาดหลวงจะเป็นเพียงสัญญาระหว่างรัฐบาลลาวกับบริษัทจีน โดยมีกำหนดระยะเวลา 50 ปี ก็ตาม แต่การพัฒนานั้นได้กระทบกระเทือนถึงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนที่อยู่บนพื้นที่ดังกล่าว เพราะว่าประชาชนจำนวนมากจะต้องได้ย้ายถิ่นฐานออกจากพื้นที่ซึ่งพวกเขาเคยอาศัยกันมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายาย และที่สำคัญคือเป็นที่ทำมาหากินของประชาชนจำนวนมาก เนื่องจากเนื้อที่ดังกล่าวนั้นอุดมสมบูรณ์ไปด้วย กุ้ง หอย ปู ปลา ฯลฯ เป็นจำนวนมากที่ได้หล่อเลี้ยงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนที่อยู่บริเวณนั้น ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายในการชดเชยค่าเสียหายต่าง ๆ ก็ตาม แต่มันก็ไม่สามารถจะมาทดแทนสิ่งที่ประชาชนได้สูญเสียไป

ดังนั้นต่อกรณีดังกล่าวนี้ พรรคและรัฐบาลต้องได้เพิ่มความระมัดระวังในการที่จะรักษาบทบาทและความชอบธรรมของตนเอาไว้ เนื่องจากว่ากรณีดังกล่าวนี้ได้ทำให้ประชาชนจำนวนมากออกมาวิพากษ์วิจารณ์ต่อการตัดสินใจของรัฐบาลว่าเป็นการสมควรหรือไม่ นอกจากนี้ประชาชนลาวจำนวนมากยังมีความกังวลเกี่ยวกับจำนวนชาวจีนที่เข้ามาอาศัยอยู่ในลาวเป็น

⁷ หนังสือพิมพ์ประชาชน, ฉบับวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2008, น. 4.

⁸ Vientiane Times, 12 February 2008, pp. 1-2.

จำนวนมากเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจจะกระทบกระเทือนถึงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนชาวลาว เนื่องจากกว่าในปัจจุบันนี้ไม่ว่าจะมองไปในเมืองไหนของลาวก็จะพบแต่ชาวจีนทั้งนั้น รวมทั้งร้านอาหาร โรงแรม หรือแม้แต่ร้านขายของชำร่วยก็จะพบว่าเจ้าของร้านเป็นชาวจีนทั้งนั้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้รัฐบาลจะต้องได้มีการวางแผนเพื่อรับมือกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นปัญหาหายาเสพติด แรงงานผิดกฎหมาย หรือการเข้า-ออกเมืองผิดกฎหมาย ฯลฯ ซึ่งในระยะยาวอาจจะสร้างปัญหาและผลกระทบต่อสถานการณ์การจ้างงานภายในประเทศ เพราะแรงงานไร้ฝีมือจากจีนอาจหลั่งไหลเข้าไปในกิจการก่อสร้างระบบสาธารณูปโภค และระบบคมนาคมในลาวได้

สรุป

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ลาว-จีนเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่นับวันจะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและแน่นแฟ้นมาก ถึงแม้ว่าในอดีตความสัมพันธ์ลาว-จีนอาจมีปัญหาอยู่บ้าง แต่ทั้งสองประเทศก็สามารถกลับมาหรือฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างกันใหม่ นโยบายต่างประเทศของลาวต่อจีนที่เน้นความเป็นมิตรที่ใกล้ชิดและความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เพื่อก้าวไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ร่วมมือรอบด้านที่มั่นคงยาวนาน แม้ว่าอาจมีบางประเด็นที่ทั้งสองประเทศต้องระมัดระวังในความสัมพันธ์ต่อกัน แต่การไปมาหาสู่ระหว่างผู้นำระดับสูงของทั้งสองประเทศที่แลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ น่าจะเป็นกลไกที่ช่วยคลี่คลายปัญหาต่าง ๆ ได้ ที่สำคัญก็คือ พรรคและรัฐบาลของทั้งสองประเทศมีความไว้วางใจกันเป็นอย่างมาก จนทำให้เกิดกลไกความร่วมมือกันมากมายและลึกซึ้งมากขึ้นนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างสองชาติลาว-จีน